

การพัฒนาระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

System and Mechanism Development Quality Assurance within Nan Polytechnic

Institute under the Office of Vocational Education Commission

พิพัฒน์ สีมา Pipat Seema¹

หาญศึก เล็บครุฑ Hransuek Lebkhute²

พูนชัย ยาวีราช Phoonchai Yawirach³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผล และพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจาก ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู ศึกษานิเทศก์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอผลการสรุปเนื้อหาเป็นความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนความต้องการพัฒนาปรับปรุงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการได้แก่ 1) การใช้เทคโนโลยี 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ3) บุคลากร ระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้นำกระบวนการ PDCA การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 7 ด้านคือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 7) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพ มี 3 องค์ประกอบคือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบติดตามทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3)การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา กลไกการประกันคุณภาพตามแบบ TPL คือ 1) การใช้เทคโนโลยี (Technology: T) 2) บุคลากร(Personnel:P) 3) ภาวะผู้นำ (Leadership: L)

คำสำคัญ: ระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

² อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

ABSTRACT

research subject Development of quality assurance systems and mechanisms within educational institutions of Nan Polytechnic College under the Office of Vocational Education Commission have a purpose to study the current condition Desirable condition important factors affecting and develop quality assurance systems and mechanisms within educational institutions Use quantitative research The research instrument was a questionnaire, collecting data from the director, deputy director, teacher, analysis, mean, standard deviation. presented in the form of a table with captions Study of important factors affecting quality assurance systems and mechanisms within educational institutions. with interviews, executives, external experts Head of Quality Assurance and Educational Standards head of department bring data to analyze content present the results of the summary of the content as an essay

The results of the study found that current and desirable conditions There is management at a high level, both overall and in each aspect. As for the need for improvement, the first is the aspect of evaluation and examination of the quality of education and improvement and development of educational quality Important factors affecting management are 1) technology use 2) executive leadership and 3) personnel, systems and mechanisms for internal quality assurance in educational institutions have adopted the PDCA process. The operation was divided into 7 aspects: 1) setting educational standards of educational institutions 2) formulating a plan to develop educational management of educational institutions that focus on quality according to educational standards of educational institutions 3) Implementation of management development plans 4) Providing for the monitoring of the quality of education 5) Providing the internal quality assessment according to the educational standards of the educational institutions 6) preparing the annual report which is the internal quality assessment report 7) Provision of continually improving the quality of education The quality assurance system consists of 3 components: 1) educational quality control; 2) educational monitoring, review and improvement. 3) Evaluation and certification of educational quality The quality assurance mechanisms of TPL are 1) Technology (T) 2) Personnel (P) 3) Leadership (L)

Keyword: Systems and mechanisms for quality assurance within educational institutions Nan Polytechnic College

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงตลอดเวลา จะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแต่ละด้าน มีปัญหาสำคัญ คือ ด้านการวางแผนเตรียมการปัญหาสำคัญได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผนได้แก่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้แก่ ขาดระบบและความไม่จริงจังของคณะกรรมการประกันคุณภาพ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ ขาดงบประมาณและความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน ปัญหาสำคัญในการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาคือครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการศึกษามาตรฐานและ ตัวชี้วัดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ในงานแต่ละด้านอย่างชัดเจน มีการกระจาย อำนาจการบริหาร ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด ในแผนปฏิบัติการ จัดให้มีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยการจัดให้มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาสถาน ศึกษาภายใต้กระบวนการ การประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องประกอบไปด้วยการดำเนินงานคุณภาพ 3 ส่วน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและ การประเมินคุณภาพการศึกษา การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพบว่ากลไกการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคณะกรรมการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านบทบาทหน้าที่ 3) ด้านกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน และ 4) ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน มุ่งเน้นผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ จึงสมควรให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคน จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ มีทักษะและการประยุกต์ใช้ ให้เป็นมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นไปมาตรฐานการอาชีวศึกษาและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญที่มีผล สภาพที่พึงประสงค์ และพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะช่วยให้การบริหารจัดการเป็นไปตามระบบและกลไก ในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวตามระบบและกลไกที่กำหนดไว้ ส่งผลถึงความพึงพอใจกับบุคลากรทุกฝ่ายอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านความรู้สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ด้านนำไปใช้ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างน่านมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมจัดส่งรายงานและแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปีการศึกษา 7) ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินตนเอง และตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยใช้กระบวนการศึกษาตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านการบริหารทรัพยากร 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร 4) ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร 5) ด้านการใช้เทคโนโลยี 6) ด้านบุคลากร 7) ด้านงบประมาณ 8) ด้านสังคม 9) ด้านวัฒนธรรมองค์กร

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 มีกลุ่มประชากร จำนวน 43 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และ ครู
ขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 มีกลุ่มประชากร จำนวน 15 คน แบ่งเป็น 3 ระดับประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) ระดับบริหารและนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) ระดับวิชาการ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก และผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด การสร้างเครื่องมือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากตำราและเอกสาร บุคลากรทางการ

ศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการวิจัยการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณค่าทางสถิติ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัด ช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้วิธีการดำเนินการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมี แหล่งข้อมูลกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) ของการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการเลือก ผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ ศึกษาเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาจากตำราและเอกสารบุคลากรทางการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำร่างหัวข้อประเด็นการ สัมภาษณ์ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยสร้างประเด็นสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบเขตของการ วิจัยที่ต้องการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการแปลความหมายที่เหมาะสมจาก ข้อมูลดิบทำการสรุปสังเคราะห์เป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิธีการดำเนินการวิจัยใช้วิธีการดำเนินการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แหล่งข้อมูลเป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบ สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสร้างเครื่องมือศึกษาเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหาร จัดการระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาจากตำราและเอกสาร บุคลากรทางการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดทำร่างหัวข้อประเด็นการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยสร้างประเด็นการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัยที่ ต้องการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการแปลความหมายที่เหมาะสมจากข้อมูล ดิบในการสนทนากลุ่ม ตีความและข้อเสนอแนะในส่วนของการวิเคราะห์และรายงานผลจะใช้การวิเคราะห์ จากความจำ (Memory-Baser Analysis) การวิเคราะห์จากการบันทึกย่อ (Note- Baser Analysis) แล้วทำการสรุปสังเคราะห์เป็นความ เรียงเพื่อจัดทำเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัย สารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 7 ด้านโดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา แต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ น้อยที่สุดด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 ด้านการ

กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะ มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีคุณภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากและ รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการสร้างความรู้ความเข้าใจครูและบุคลากรก่อนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบของครูและบุคลากรตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด มีคุณภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการติดตาม ประเมินแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมระหว่างดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาไม่น้อยกว่าภาคเรียนละครั้ง มีคุณภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการ โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีคุณภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำผลติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไป ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาอัตลักษณ์ เอกลักษณ์และมาตรการส่งเสริม มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือเมื่อพิจารณาข้อพบว่า คุณภาพการดำเนินงานในระดับมากได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการมีส่วนร่วมรับทราบและให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาก่อนนำไปเผยแพร่ทุกปีการศึกษา มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 7 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการทำประชาพิจารณ์หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัด มีคุณภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 7 ด้านโดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความรู้

ความเข้าใจครูและบุคลากรก่อนการดำเนินงาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน ของงาน/โครงการหรือกิจกรรมตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการติดตาม ประเมินแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมระหว่างดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำเสนอผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบตามสภาพจริง มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการวิเคราะห์ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาว่ามีความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการทางการประจําปีงบประมาณ มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการ โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนจัดทำปฏิทินการประเมินคุณภาพภายในไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนเป็นที่ทราบโดยทั่วกัน มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการพิจารณาถ่วงน้ำหนักการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการกำหนดผู้รับผิดชอบในจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการมีส่วนร่วมรับทราบและให้ความเห็นขอรายงานประจำปีของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ก่อนนำไปเผยแพร่ทุกปีการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ด้านที่ 7 การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสรุปและรายงานผลการจัดทำแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการทำประชาพิจารณ์หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัด มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. ด้านการบริหารทรัพยากร 3. ด้านการติดต่อสื่อสาร 4. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร 5. ด้านการใช้เทคโนโลยี 6. ด้านบุคลากร 7. ด้านงบประมาณ 8. ด้านสังคม 9. ด้านวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ให้ความเห็นไว้ว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3 อันดับแรกได้แก่ 1) การใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินการ 3) ด้านบุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. การพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ให้ความเห็นไว้ ดังนี้

1. โครงสร้างของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างน่านมี

3

องค์ประกอบคือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบติดตามทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา

2. กลไกการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน เป็นกระบวนการตามแบบ TPL ซึ่งประกอบด้วย 1) การใช้เทคโนโลยี (Technology: T) 2) บุคลากร(Personnel:P) 3) ภาวะผู้นำ (Leadership: L) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1)การใช้เทคโนโลยี (Technology:T) ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานข้อมูลและเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร การรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และทันสมัย ทันท่วงที และต้องมีการพัฒนาระบบให้เป็นปัจจุบัน นำเอาเทคโนโลยีไปประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาใช้พัฒนาเครื่องมือที่มีความเหมาะสมมีความหลากหลายและสามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 2) บุคลากร(Personnel:P) มีกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และถอดบทเรียนก่อนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันและช่วยกันคิดช่วยกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมทุกคนในสถานศึกษาจะต้องมีเป้าหมาย ค่านิยมร่วมกัน ช่วยกันปฏิบัติหน้าที่และแสวงหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ 3) ภาวะผู้นำ (Leadership:L) เป็นผู้นำในการผลักดันการดำเนินงานภายใต้หลัก กฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบการ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรให้ทุกคนเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันทางการเพื่อให้ทุกคนได้ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำผลติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากร สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาอัตลักษณ์ เอกลักษณ์และมาตรการส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นและต้องมีความรักในองค์กร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากบทที่ 4 ตอนที่ 1 สามารถนำมาอภิปรายผลเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีคุณภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน พบว่าได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ในขณะที่ด้านที่ 5 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและด้านที่ 7 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) สูงสุดเป็นด้านที่มีความต้องการพัฒนาปรับปรุงเป็นอันดับแรก เพราะได้มีการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็นและมีข้อมูลและสารสนเทศไม่เพียงพอให้เห็นแนวโน้มการปฏิบัติงานว่าดีขึ้นหรือกำลังถดถอยลง ควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเร่งพัฒนาในเรื่องใดบ้าง ซึ่งส่งผลต่อด้าน 7 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังที่ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ระบุสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาไว้ว่าให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รวมทั้งติดตามผลการดำเนินการและปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริชัย กาญจนวาสิ (2550 : 151) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ที่จะทำให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถ

ดำเนินการจัด การศึกษาได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย จากผลการวิจัยที่พบว่า การนำผลการประกันคุณภาพ การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ ภาพรวมมีระดับการนำไปใช้ในปัจจุบัน ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการนำผลการประกันคุณภาพ การศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคใต้ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อ ดำเนินการที่เป็นเลิศอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งการนำผลการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศทั้ง 7 หมวด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา แก้วจันทร์เพชร (2558) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของแผนของสถานศึกษาและมีการจัดโครงสร้างการ บริหารงานในสถานศึกษาที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและนำผลการ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานประจำปี

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการ และด้าน การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง เพราะว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาและจัดเก็บข้อมูลเอาไว้เป็น หมวดหมู่ในฐานข้อมูลของวิทยาลัย การประมวลผล และการจัดทำเป็นสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ มีการวางแผนเตรียมความ พร้อมในการจัดทำระบบสารสนเทศที่มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันสะดวกในการนำไปใช้ช่วยในการประเมินงานประกันคุณภาพ การกำกับติดตาม การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการติดตามผลการดำเนินการ เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ นิเทศ กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงานใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน มีความยุติธรรมนำกฎระเบียบต่าง ๆ มาใช้ในการบังคับบัญชา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน ทุก ๆ ด้าน ควบคุมอารมณ์ยอมรับฟังสภาพปัญหาต่าง ๆ เปิดรับความคิดใหม่ ๆ คิดในเชิงบวก และพร้อมหาแนวทางแก้ไข สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานขององค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับเหตุการณ์และ สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 3) ด้านบุคลากรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะว่าการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร โดยมีการจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ และภารกิจของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน กำหนดแผนอัตรากำลังทั้งในภาวะเร่งด่วน และระยะยาวจัดระบบการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรทุก ฝ่าย มีระบบการพิจารณาความดีความชอบเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่บุคลากรที่เหมาะสมเป็นธรรม พิจารณาให้ได้รับเงินเดือน ตามวุฒิการศึกษา มีสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อย่างเหมาะสมสนับสนุนให้มีการจัดการฝึกอบรม หรือจัดส่งครูและบุคลากร เข้ารับการอบรมศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจครูและบุคลากร ส่งเสริมให้ข้าราชการ ครูและบุคลากรในสถานศึกษารักขานวินัย และดำเนินการทางวินัยกรณีมีปัญหาหรือถูกกล่าวหาอย่างยุติธรรมและถูกต้องตาม ระเบียบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา อินท๊ะวงศ์ (2563) ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ได้แก่ด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้าน การจัดโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านการใช้ทรัพยากรเพื่อการ เรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้าน การจูงใจ

3. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่าระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้นำกระบวนการ PDCA มาใช้ในงานประกันคุณภาพ เพาะว่าการจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชนมณี ศิลาณุกิจ (2563) บริหารจัดการด้วยระบบวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) มุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพตามเกณฑ์การประเมินรางวัลคุณภาพระดับองค์กร และสอดคล้องกับ Castetter (1992 : 3) ซึ่งการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถเป็นแบบอย่างที่มีคุณภาพ งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดการศึกษา ตามแนวปฏิรูปการศึกษาและมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถก้าวสู่ความเป็นเลิศได้นั้น สถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงเทคนิค การบริหารจัดการคุณภาพสมัยใหม่โดยเฉพาะเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศ ส่วนโครงสร้างของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างน่านพบว่าโครงสร้างระบบการประกันคุณภาพ มี 3 องค์ประกอบคือ 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบติดตามทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานประกันคุณภาพแบ่งออกเป็น 7 ด้านคือ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 7) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าต้องเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบัน พรเวียง และมนต์นภัส มโนการณ (2564) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่) พบว่าขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่อง ได้แก่ (1) กำหนด มาตรฐานการศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษา (4) จัดประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน (5) ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนา (6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และ (7) สร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนกลไกการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน พบว่าเป็นกระบวนการตามแบบ TPL ซึ่งประกอบด้วย 1. การใช้เทคโนโลยี (Techology: T) เพราะว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานข้อมูลและเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร การรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และทันสมัย ทันท่วงที และต้องมีการพัฒนาระบบให้เป็นปัจจุบัน นำเอาเทคโนโลยีไปประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา ใช้พัฒนาเครื่องมือที่มีความเหมาะสมมีความหลากหลายและสามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด 2. บุคลากร(Personnel:P) เพราะว่ากระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และถอดบทเรียนก่อนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ทำให้ให้ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันและช่วยกันคิดช่วยกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมทุกคนในสถานศึกษาจะต้องมีเป้าหมาย ค่านิยมร่วมกัน ช่วยกันปฏิบัติหน้าที่และแสวงหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและ3. ภาวะผู้นำ (Leadership: L) เป็นผู้นำในการผลักดันการดำเนินงานภายใต้หลัก กฎหมาย ข้อกำหนดระเบียบการ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรให้ทุกคนเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันทางการเพื่อให้ทุกคนได้ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำผลติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากร สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาอัตลักษณ์ เอกลักษณ์และมาตรการส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นและต้องมีความรักในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อานุสิด มะโนสาน พูนชัย ยาวีราช ประเวศ เวชชะและสมเกียรติ ตุ่นแก้ว (2561)การพัฒนาและกลไกการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยครูหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินภายใต้รูปแบบ IPR ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ (1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (Input) (2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) และ กลไกการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพ

ภายในของวิทยาลัยครูหลวงพระบางเป็นกระบวนการตามแบบ LPBTTTC ซึ่งประกอบด้วย (1) การเรียนรู้(Learning: L) (2) การวางแผน (Planning: P) (3) การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร (Budgeting: B) (4)การจัดทีมงานและทำงานเป็นทีม (Team: T) (5) การใช้เทคโนโลยี (Technology: T) (6) การสร้างสรรค์ในงาน (Creative: C)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ (ภายในสถานศึกษา)

1. การใช้เทคโนโลยี (Technology: T) ควรพัฒนาฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการ เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร การรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และทันสมัย ทันท่วงที และต้องมีการพัฒนาระบบให้เป็นปัจจุบัน นำเอาเทคโนโลยีไปประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา ใช้พัฒนาเครื่องมือที่มีความเหมาะสมมีความหลากหลายและสามารถวัดได้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด

2. บุคลากร(Personnel:P) ควรมีการพัฒนาบุคลากรและพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และถอดบทเรียนก่อนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันและช่วยกันคิดช่วยกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมทุกคนในสถานศึกษาจะต้องมีเป้าหมาย ค่านิยมร่วมกัน ช่วยกันปฏิบัติหน้าที่และแสวงหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

3. ภาวะผู้นำ (Leadership: L) ฝ่ายบริหารและหัวหน้างานควรเป็นผู้นำในการผลักดันการดำเนินงานภายใต้หลักกฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบการ และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรให้ทุกคนเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันทางการบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากร สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาอัตลักษณ์ เอกลักษณ์และมาตรการส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นและต้องมีความรักในองค์กร

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและด้านการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมาศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ควรศึกษาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น

รายการอ้างอิง

ชนมณี ศิลานุกิจ. (2563). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รัตนา แก้วจันทร์เพชร. (2558). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1,” การศึกษา ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร,

ยุทธนา อินต๊ะวงศ์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย. วารสารศึกษาศาสตร์สาร

สุब्บ์ พรเวียง และมนต์นภัส มโนการณ. (2564). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.

ริชัย กาญจนวาสิ (2550 : 151) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
อานุสิด มะโนสาน พูนชัย ยาวีราช ประเวศ เวชชะและสมเกียรติ ตุ่นแก้ว. (2561). การพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยครูหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.